

Programma

2014-2018

Dank u wel

Allereerst moeten we U als kiezer bedanken dat we de afgelopen jaren voor U in de gemeenteraad Uw mening mochten verwoorden. Zoals u van ons gewend bent, blijft 'open en eerlijk' bij ons hoog in het vaandel staan, omdat openheid en eerlijkheid fundamenteel zijn van een goed werkende democratie.

U gaf Ons Etten-Leur een kans, die wij wederom met twee handen hebben aangegrepen. Wij hebben de afgelopen vier jaar Uw belang, zoals verwoord in ons programma, behartigd. Ons programma is voor een groot deel gerealiseerd. Natuurlijk is er de komende vier jaar weer een hoop te doen, en een hoop om ons best voor te doen. Daarom vragen wij wederom Uw vertrouwen. U kunt er van uitgaan dat wij zorgvuldig met de verantwoordelijkheden omgaan, zoals u van Ons Etten-Leur gewend bent: open en eerlijk.

Uw belang staat voor Ons Etten-Leur voorop, door het voeren van een open en eerlijke discussie. Wat ons betreft dient ook de mening van belangenbehartigers, zoals de WMO-adviesraad¹, Seniorenraad en eventuele andere platforms of adviesraden achter ieder voorstel te zitten zodat de raad een weloverwogen besluit kan nemen, met inachtneming van hun inbreng.

Ons Etten-Leur maakt geen onderscheid in man of vrouw, leeftijd, geaardheid, kleur, godsdienst etcetera. In Etten-Leur wonen ongeveer 200 nationaliteiten gezellig met elkaar, en dat willen wij graag zo houden.

Een van Onze doelstellingen de komende vier jaren zal zijn het verbeteren van de communicatie tussen gemeente en burgers, zoals door ons al jaren wordt aangekaart. Dit blijkt steeds weer een probleem. Ook de communicatie moet altijd open en eerlijk, leesbaar en duidelijk zijn. De communicatie mag nooit voor tweemaal uitleg vatbaar zijn. Alle stukken, voorstellen, beleidsnota's moeten ondubbelzinnig worden geformuleerd.

De gemeente moet ruim baan geven aan burgerinitiatieven, vrijwilligerswerk en maatschappelijke organisaties, en meer ruimte geven aan actieve inbreng van burgers bij het verbeteren van hun buurt, onderwijs en zorg.

Open en eerlijk. Duidelijkheid voorop.

Uitgangspunt bij een verzoek aan de gemeente zou moeten zijn: "Hoe kan ik als gemeente mijn burgers het beste helpen?" Wij zijn er als partij voor de burgers, en niet andersom.

STEM ONS ETTEN-LEUR

¹ WMO staat voor 'Wet Maatschappelijke ondersteuning'

Inhoudsopgave

Zowel in de kadernota als de begroting worden alle onderwerpen in vier hoofdstukken verdeeld. Daarom treft u deze indeling ook aan in ons programma.

Hoofdstuk I Bestuur en dienstverlening.....	4
Hoofdstuk II Wonen.....	7
Hoofdstuk III Leven	12
Hoofdstuk IV Werk en inkomen	19

Hoofdstuk 1 Bestuur en dienstverlening

Ons Etten-Leur gaat zich de komende jaren sterk maken voor:

- Openheid van declaraties
- Open en duidelijke communicatie
- Denken in mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden
- Openbaar spreekuur College van B&W een keer per maand in ieder wijk
- Volksraadpleging bij besluiten die grote gevolgen hebben voor de inwoners
- De financiële gevolgen van belangrijke besluiten moeten vooraf volstrekt duidelijk zijn voor alle inwoners
- Plaatselijke ondernemers moeten alle kansen krijgen bij het meedingen naar opdrachten vanuit de gemeente
- Een vetorecht binnen samenwerkingsverbanden
- Geen gemeentelijke herindeling bij voorkeur

Openheid van declaraties

Het zal u niet vreemd in de oren klinken dat Ons Etten-Leur volledige openbaarheid wil omtrent [declaraties en onkostenvergoedingen](#). Deze kunnen op de website van de gemeente openbaar worden gemaakt, evenals de fractieondersteuning van de afgelopen tien jaar.

Wat ons betreft mag de [fractieondersteuning](#) vervallen. Iedereen moet bezuinigen, dus de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders² ook.

Open en duidelijke communicatie

Betrokkenheid van inwoners vergroot ieders verantwoordelijkheidsgevoel voor Etten-Leur.

Vaak blijken gehouden inspraakrondes en de inbreng in [klankbordgroepen](#) geen aanleiding te zijn tot wijziging van de oorspronkelijke plannen. Inspraak moet wel nut hebben. Vandaar dat wij van mening zijn dat inwoners [actiever](#) moeten worden benaderd. Niet alleen via verenigingen, scholen en ondernemers. Het draait om [uw](#) mening. Alleen zo kunnen we actiever inspelen op problemen die er mochten zijn binnen Etten-Leur.

De relatie tussen gemeenteraad en burgers, instellingen, wijkverenigingen en andere organisaties hopen we te kunnen verbeteren. Dit kan door middel van het stimuleren van [wijkbijeenkomsten](#) met de gemeenteraad, maar het moet ook mogelijk zijn dat de inwoners een [gesprek](#) met (een gedeelte van) de gemeenteraad aanvragen. In voorkomend geval zou dan binnen vijf dagen een avond voor een bijeenkomst moeten worden gepland.

De gemeenteraad moet met inwoners ook over [bepaalde actuele zaken](#) kunnen spreken tijdens de infovergaderingen, los van de voorliggende voorstellen vanuit het College van B&W; ook zonder dat er een voorstel uit voort zal komen.

Net zo goed als de gemeenteraad extra vergaderingen heeft moet ook het College van B&W buiten de gebruikelijke dinsdagochtend een extra vergadering kunnen plannen ter

² Hierna: College van B&W

voorbereiding op een extra info- of opinieagendapunt, mocht de Gemeenteraad dit willen. Niet alles heeft een lange voorbereidingstijd nodig. **Flexibiliteit** is gewenst!

Het contact tussen burgers en bestuurders moet en kan beter. Het eerste vereiste zal dan zijn een tekstueel duidelijkere uitleg op de **gemeentepagina** in De Bode. Vaak zagen we een “bezwaarmaaktijd” van zes weken terwijl het evenement reeds had plaatsgevonden of binnen 14 dagen al zou plaatsvinden. Ieder document vanuit de gemeente moet voor de gemiddelde burger **begrijpelijk** zijn.

Verbetering van communicatie richting burgers over waar men terecht kan voor hulpvragen, zoals loket ELZ. Met een foldertje en de woorden “bevorder de zelfredzaamheid” zijn we er zeker niet. Voor meer informatie hierover gaat u naar Hoofdstuk 4.

Verbetering van de ICT, ook in het sociaal domein voor de sociale wijkteams. Met een goedwerkend systeem kun je effectiever werken, eenduidig voor wat betreft beleidsinformatie. Dit geldt ook voor het nieuwe stelsel van de Jeugdwet en de Participatiewet. Een verdere digitalisering brengt wel met zich mee, dat de **privacybescherming** in het oog moet worden gehouden. Alle risico's voor wat betreft mogelijke privacy schending moeten met spoed in beeld worden gebracht.

Denken in mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden

De gemeente moet kijken naar alle **mogelijkheden** voor de inwoner en niet alleen naar de onmogelijkheden. De gemeente heeft hierin een volledig **adviserende en faciliterende** taak. De **huwelijksluiting** laten plaatsvinden op locaties waar inwoners dit willen: dit initiatief van Ons Etten-Leur staat inmiddels vast en is een voorbeeld waarvan wij menen dat je als gemeente niet hoeft te regelen maar slechts te faciliteren.

Openbaar spreekuur College van B&W een keer per maand in ieder wijk

Noodzaak blijft voor ons het **spreekuur** van het College van B&W. Ook zij moeten altijd bereikbaar zijn.

Volksraadpleging bij besluiten die grote gevolgen hebben voor de inwoners.

Wij zijn van mening dat bij uitzonderlijke situaties er een **volksraadpleging** plaats dient te vinden zoals we bepleit hebben bij de planvorming van de Nieuwe Nobelaer.

De financiële gevolgen van belangrijke besluiten moeten vooraf volstrekt duidelijk zijn voor alle inwoners.

Spenderen van **gemeenschapsgeld** vereist openheid en duidelijkheid, dus ook in het totaalplaatje van de financiën van de gemeente. Ons Etten-Leur staat een gezond financieel beleid voor ogen, met **hart en verstand in de juiste balans**. Geen projecten waarvan de noodzaak niet direct aanwezig is en/of waarvoor geen middelen aanwezig zijn.

De **leesbaarheid** van de kadernota en begroting is al verbeterd, maar kan zeker voor onze inwoners nog inzichtelijker gemaakt worden.

In deze jaren van decentralisatie³ is Ons Etten-Leur van mening dat mensen een menswaardig bestaan moeten kunnen blijven houden En dus is er minder geld voor zware investeringen en **risicovolle projecten**. Verstandigheid zal het credo moeten zijn. Een te grote aantasting van de **reserves** is dan ook niet wenselijk en mag zeker nooit een noodgreep zijn om een begroting sluitend te maken.

³ Taken die van het rijk naar de gemeente overgaan

Bij **grote investeringen** welke een aanslag zijn op de financiën van Etten-Leur blijft Ons Etten-Leur een voorstander voor het houden van een **extra contactmoment** met de inwoners.

Wat Ons Etten-Leur betreft moet het **belastingniveau** tot het inflatieniveau beperkt blijven. Geen verhoging van de onroerende zaak-belasting (OZB). Voor wat betreft **externe adviseurs** en hun toegevoegde waarde: de expertise van onze eigen inwoners zou hier ook inzetbaar kunnen zijn.

Plaatselijke ondernemers moeten alle kansen krijgen bij het meedingen naar opdrachten vanuit de gemeente.

De gemeente moet waar maar mogelijk afnemen van **plaatselijke ondernemers** bij gelijke prijs en kwaliteit. Als dit niet lukt, dan bij ondernemers uit de **regio**. Zo zijn er bijvoorbeeld beukenhagen aangekocht uit Helvoirt; waarom niet uit Etten-Leur?

Indien het bestekplan voor een wijk af is moet er goed gekeken worden naar wat er over een paar jaar nodig zal zijn, zodat plaatselijke ondernemers hierop kunnen inspringen en tijdig voorbereid zijn op het maken van een goede prijsaanbieding.

Een vetorecht binnen samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden zouden zorgen voor meer efficiëntie, kwaliteit en dus een besparing van kosten. Maar in de praktijk blijkt vaak dat de **democratie verloren** gaat. Een zienswijze indienen als één van de negentien gemeenten zal vaak geen gevolgen hebben, ook al staat onze gemeenteraad er unaniem achter. Daarom pleiten wij voor een **vetorecht** voor de gemeente binnen samenwerkingsverbanden.

Ons Etten-Leur vindt dat het tijd wordt dat we **concreet de resultaten** in beeld krijgen van de samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling regio West Brabant met daarin de strategische agenda en sociaal economische zaken. Hoeveel bedrijven heeft Etten-Leur erbij gekregen? Hoeveel mensen hebben hierdoor weer een baan gekregen? Dit soort vragen moeten we ons blijven stellen om nut en noodzaak in beeld te brengen van samenwerkingsverbanden en daarmee ook de effectieve kosten.

Bij het vaststellen van plaatselijke **verordeningen** die ook van toepassing kunnen zijn in de **regio**, zou er één lijn getrokken moeten worden om duidelijkheid te verschaffen aan onze inwoners en de inwoners van de gehele regio.

De onafhankelijke **Rekenkamer** West Brabant zou meer bevoegdheden moet krijgen in het **sociaal domein**. De decentralisaties op dit gebied hangen samen met een bedrag van zestien miljard euro (landelijk). Hierdoor is **controle** op de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van deze uitgaven van groot belang.

Gemeentelijke hererindeling

Ons Etten-Leur is vooralsnog tegen het idee van het Rijk van gemeentelijke **herindeling**; om diverse gemeenten samen te voegen tot een groot gebied van circa 100.000 inwoners. Financieel gezien is er nu geen noodzaak.

Hoofdstuk 2 Wonen

Ons Etten-leur gaat zich de komende jaren sterk maken voor:

- Een goede huisvesting voor iedereen
- Het unieke karakter Etten-Leur moet behouden blijven
- Beperkte groei grootschalige agrarische bedrijven
- Meer AED apparaten op altijd bereikbare plaatsen
- Betere doorstroming verkeer en hulpdiensten (een rondweg): veiligheid voorop
- Bij positieve opbrengst afval gratis bezoek milieustraat mogelijk maken
- Plaatsen en exploiteren van één of meerdere reclamezuilen in het openbaar gebied

Een goede huisvesting voor iedereen

Van overheidswege mag Etten-Leur de komende tijd niet veel meer bouwen. Daarom wil Ons Etten-Leur zeker de **jeugd** van Etten-Leur de mogelijkheden bieden zich in Etten-Leur te vestigen. Met of zonder medewerking van de Woonstichting (WEL). Ondanks de Starterslening die mogelijk gemaakt is door de gemeente, blijft het kopen van een huis moeilijk in deze economisch onzekere tijd. Ook het **huren** van een huis in Etten-Leur is door de minimale doorstroming erg moeilijk. Ons Etten-Leur blijft zich inzetten voor **goede huisvesting** voor alle mensen, met als speciale aandachtspunten jeugd en ouderen. Voor iedereen een prettige woon- en leefomgeving, waar iedereen zich kan thuis voelen en ontplooien.

Het zal voor u logisch klinken dat grond een middel is om ruimtelijke doelen te bereiken. De gemeente kan daarvoor gronden verwerven en ontwikkelen om een doel te bereiken. Bij **grondbeleid** gaat het om forse investeringen, hetgeen risico's met zich mee kan brengen. Vooralsnog zien wij de noodzaak van een **nieuw bedrijventerrein** niet in. Grootschalige industrie kan uitwijken naar bijvoorbeeld Moerdijk of Roosendaal.

Op de gemeentelijke website zou inzichtelijk moeten worden gemaakt aan wie gronden worden **verpacht** en tegen welke prijs. Ook in **verkoop** staande gronden van de gemeente zouden duidelijk op de website vermeld moeten worden.

Het unieke karakter van Etten-Leur moet behouden blijven.

We moeten zuinig zijn met het ruimtegebruik, en de karakteristieke kenmerken van Etten-Leur **behouden en versterken**.

Aandacht dus voor het behoud van het **unieke karakter** van Etten-Leur: daar hoort het binnenstedelijk groen zeer zeker ook bij. Als het aan Ons Etten-Leur ligt komt er meer **ontspanningsgroen** binnen de bebouwde kom. Te denken valt hier aan de plaats die wellicht vrijkomt na de nieuwbouw van de Nieuwe Nobelaer. Ons Etten-Leur wil het Oderkerkpark vergroten zodat we een echt **stadspark** krijgen met waterspeelpartij voor de kinderen, een theehuis dat eventueel gerund kan worden door of in samenwerking met verstandelijk gehandicapten, meer picknick tafels. Kortom met een **gezellige uitstraling**, waar iedereen zich thuis kan voelen. De waterspeelpartij in Etten-Leur Noord was een idee van Ons Etten-Leur en mag wat ons betreft in iedere wijk een vervolg krijgen.

Ons Etten-Leur wil graag een leefomgeving waar een ieder zich kan ontplooien, zowel jong en oud. Onbeperkte groei van Etten-Leur heeft niet onze voorkeur.

Beperkte groei grootschalige agrarische bedrijven

We moeten streven naar **duurzame landbouw**, dier- en milieuvriendelijk van opzet. Toch moeten er ook onder zeer strenge voorwaarden groeimogelijkheden blijven om in de toekomst te kunnen overleven.

Ruimte voor ruimte? Het liefst meer ruimte voor de dieren.

Ons Etten-Leur wil de groei beperken waar het **grootschalige agrarische bedrijven** betreft, gelet op de overlast die dit vaak tot gevolg heeft voor de omgeving van dergelijke bedrijven.

Er zit een grens aan wat één ondernemer andere inwoners/omwonenden aan kan en mag doen (denk hier aan stank- en geluidsoverlast).

Ons Etten-Leur is een voorstander voor het laten vestigen van **meerdere beroepsgroepen in het bestaande buitengebied**. Wederom, mits er geen overlast optreedt.

Ondernemers die investeren in ecologische, economisch en sociaal verantwoorde **duurzaamheid** (op het gebied van volks- en diergezondheid, dierenwelzijn, landschappelijke inpassing en beperking milieudruk) verdienen ruimte.

Meer AED apparaten op altijd bereikbare plaatsen

Er mogen meer AED⁴ komen, op plaatsen waar veel mensen komen. Ook moet er beter worden aangegeven waar de AED zijn te vinden, bijvoorbeeld door het plaatsen van extra bordjes.

Betere doorstroming verkeer en hulpdiensten

Ons Etten-Leur pleit voor goede **rond- en ontsluitingswegen** binnen en rond Etten-Leur. Voorts pleiten wij voor **ongelijkvloerse spoorwegovergangen** (ondertunneling of brug). Zoals u weet is dit financieel bijna onmogelijk. Maar dan moeten er **alternatieven** komen, zoals bijvoorbeeld de fietspaden bij de spoorwegovergangen verbreden, of groenstrookjes aanpassen zodat een ambulance toch zijn weg vervolgen kan.

Ook valt te denken aan een extra spoorwegovergang of het verleggen ervan zodat men altijd van zuid naar noord kan komen en andersom.

Ons Etten-Leur blijft dan ook pleiten voor een **grote rondweg**. Ons Etten-Leur is van mening dat op deze rondwegen een maximum snelheid moet gelden zonder verkeersremmende maatregelen. Met een goede rondweg wordt **sluipverkeer voorkomen**, waardoor de wijken worden ontlast.

Snelheidsremmende maatregelen moeten op maat worden toegepast. Niet altijd grijpen naar het leggen van verkeersdrempels. Ook de bijna niet te nemen verhoogde kruisingsvlakken hebben niet onze voorkeur. **Weg-as verleggende maatregelen** werken naar Onze mening veel beter, zoals bijvoorbeeld in Rucphen.

Ons Etten-Leur vindt een goede aansluiting op het **openbaar vervoernet** van Noord-Brabant belangrijk. Uitbreiding van de routes van de **wijkbus of buurtbus**, met name ook in het buitengebied.

Openbaar gebied

Ons Etten-Leur pleit voor veel meer **extra algemene invalidenparkeerplaatsen**. Zowel bij winkelcentra als in een omgeving waar veel senioren woonachtig zijn.

⁴ Automatische Externe Defibrillator

Straten en stoepen moeten goed begaanbaar zijn voor de **mindervalide** mensen. Een rolstoel voortduwen wordt een regelrechte ramp door opwaartse groei van wortels onder de stoepen. Mochten die bomen noodzakelijkerwijs worden verwijderd, dan moet er wel een groen alternatief komen. Ook alle openbare gebouwen moeten – binnen en buiten - natuurlijk goed **toegankelijk** zijn voor ouderen en mindervaliden.

Ons Etten-Leur is voor invoering van een **maximumsnelheid voor scootmobiel**s in voetgangersdomeinen, zoals het Winkelhart.

Buiten dat alle voorzieningen goed bereikbaar moeten zijn, zouden ook **bushaltes** voor ouderen en mindervaliden vlot bereikbaar moeten zijn. Helaas vallen er steeds meer bushaltes weg, hetgeen bepaald wordt door provincie en vervoerbedrijf. De gemeente kan alleen een adviserende rol hierin hebben, en dat is ronduit jammer.

Ons Etten-Leur pleit verder voor meer **rustgelegenheden voor ouderen** onderweg naar winkelcentra, maar ook onderweg naar zorgcentra waar ouderen vaak heen gaan in verband met diverse activiteiten.

Fietspaden moeten beter onderhouden worden, ook in het buitengebied. Voor wat betreft het buitengebied kunnen er ook picknicktafels op mooie plaatsen worden gezet.

Het onderhoud van **zebrapaden** is belangrijk. Deze zouden ieder jaar spierwit moeten worden gemaakt en zeer goed moeten worden verlicht, zodat deze goed opvallen. Dit alles om ongelukken te voorkomen. Handhavers zouden naast, dan wel in plaats van beboeting, tevens fietsverlichting mogen uitdelen (tegen vergoeding uiteraard).

Veiligheid

(Openbare) veiligheid is een zaak van ons allen. Wij pleiten voor veiligheid, niet zijnde schijnveiligheid.

Meer veiligheid begint bij jezelf. Ons Etten-Leur pleitte voor het instellen van een sociale controle vanuit de burger in samenspraak met politie en wijkvereniging. **Buurtpreventie** heeft inmiddels zijn intrede gedaan. Het oordeel van de burger over de veiligheid in buurt scoort maar een 6.6⁵. Werk aan de winkel dus!

De veiligheidsregio Midden en West-Brabant en regionalisering van de brandweer mogen niet leiden tot afname van onze veiligheid en hulpverlening. We willen vasthouden aan de huidige **aanrijdtijden**.

Meer spoorbewegingen brengt meer gevaar met zich mee. De brandweer zal dus vooraf op de hoogte moeten zijn van wat de **goederentreinen** vervoeren.

Cybercrime, social media misbruik en dergelijke zal effectief moeten worden aangepakt en een belangrijker aandachtspunt moeten worden voor politie.

Dierenwelzijn en milieu

Respect voor mensen, dieren, natuur en milieu.

⁵ Bron: zie www.etten-leur.nl/ (burgerjaarverslag begroting 2014)

Vermaak door dieren zoals bijvoorbeeld in circussen moeten nauwlettend in de gaten gehouden worden. [Slijpachten](#) en ander vermaak wat onnodig dieren onrustig maakt is onacceptabel.

[Bodemverontreiniging](#) moet binnen de bebouwde kom altijd met spoed worden gesaneerd.

Ingeval van bodemverontreiniging horen we vaak dat er geen sprake is van gevaar voor u als inwoner; daar moeten we soms vraagtekens bij zetten. Als voorbeeld pakken we hier de Brabantlaan. Bij het leggen van de nieuwe gaspijpleiding is ook vervuilde grond naar boven gekomen. Veiligheid moet altijd voorop staan!

Geen aantasting van de [bestaande bos- en groenpercelen in het buitengebied](#). Wij zien de aanwas van bepaalde diersoorten in het buitengebied weer toenemen, en dat is positief.

[Wind- en zonne-energie](#) moet waar mogelijk worden gepromoot.

Natuurlijk hoort daar ook bij het verbeteren van de energieprestatie van de bestaande woningvoorraad. Leidend kan zijn de EnergieAgenda van de Regio West-Brabant.

Ook moet goed gekeken worden naar het [energieverbruik](#) in gemeentelijke accommodaties en ander gemeentelijk vastgoed.

[Geluidsoverlast weg- en railverkeer](#)

Hoofd- en ontsluitingwegen zullen in de toekomst allemaal voorzien moeten worden van geluidsarm asfalt.

Tevens moeten de [normen](#) voor geluidsoverlast van railverkeer niet worden uitgehold. Bij elke vorm van geluidsoverlast moeten controle en handhaving acuut en adequaat gebeuren.

[Lichtoverlast](#) in het buitengebied moet voor de dieren in dat buitengebied daar waar mogelijk worden teruggebracht.

Als we kijken naar de [verlichting](#) moet dit in de toekomst allemaal ledverlichting worden. Tot die tijd moeten we de "landingsbanen", zoals de Parklaan en Roosendaalseweg, schaarser verlichten uit kosten- en milieuoogpunt, voorzover het niet ten koste gaat van de veiligheid uiteraard.

Behoud van de kwaliteit en, daar waar nodig, het verbeteren van het [openbaar groen](#). Zowel het groen op zich als ook de begraafplaatsen, hondenuitlaatterreinen en gemeentelijke waterlopen/sloten. Goed onderhoud van de visvijvers in samenwerking Brabantse Delta is belangrijk. Inwoners betalen niet voor niets belasting aan de Brabantse Delta.

Een groot [speelbos](#) met waterpartijen voor kinderen blijft voor Ons Etten-Leur een prachtig doel, om kinderen al spelende in de natuur respect voor de natuur bij te brengen.

Wij hopen dat er door initiatieven vanuit de inwoners een [MEC](#)⁶ zal komen, waarbij ook het dierenwelzijn en de habitat van de dieren in het wild op de educatieve agenda moeten worden geplaatst.

⁶ Milieu Educatie Centrum

Naast de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven heeft ook het gemeentebestuur een taak in de **bescherming** van de vele dieren binnen haar grenzen (dieren in het wild, gezelschapsdieren, landbouwhuisdieren). Een gemeente zonder dieren zou aanzienlijk inboeten aan levendigheid, waarde en veelzijdigheid. De milieupolitie zal niet alleen naar overlast moeten kijken maar als het aan Ons Etten-Leur ligt ook controleren op **dierenwelzijn**; zowel bij particulieren als bij vee- en varkenshouderijen.

Ecologische verbindingzones

De natuur meer kans geven: dat is waarom er ecologische verbindingzones langs waterwegen en bermen zijn. Deze zones gaan een **verbinding** vormen tussen de natuurgebieden buiten de bebouwde kom en hopelijk met het groen binnen de bebouwde kom.

De natuur is van ons allemaal en moet langer mee dan u en ik!

Riolering

Mede dankzij Operatie Waterweg zijn we op de goede weg, naar Onze mening. Wel moeten we de plaatsen waar nog wel water- en stankoverlast is als eerste verbeteren.

Afval

De vervuiler betaalt. Veel mensen doen hun best het afval goed te **scheiden**. Ons Etten-leur is van mening dat het wel betaalbaar moet blijven, en dat is haalbaar nu plastic, kleding, papier en dergelijke geld opbrengen. De **opbrengst van afval** moet terugvloeien naar de inwoners. Wel vinden we dat vanuit de gemeente duidelijker kan en moet worden gecommuniceerd over het afvalbeleid.

Bij positieve opbrengst afval gratis bezoek milieustraat mogelijk maken

Indien er in de toekomst financieel de mogelijkheid gaat bestaan om per inwoner 5 of 10 keer gratis naar de **milieustraat** te kunnen gaan (bijvoorbeeld met uw oude bankstel, tuinstoelen etcetera) zullen wij dit zeker aankaarten.

Zwerfafval moet worden tegengegaan, onder andere door het plaatsen van meer afvalbakken, strengere controle, zwaardere straffen. Wijken moeten worden geactiveerd om hun wijk schoon en leefbaar te houden.

Reclamezuilen in het openbaar gebied

De gemeente kan extra inkomsten genereren door het (plaatsen en) exploiteren van één of meerdere reclamezuilen op plaatsen waar veel mensen voorbij komen, zoals bijvoorbeeld aan de Rijksweg, Parklaan en/of Vossendaal. De stroom hiervoor kan duurzaam verkregen worden door zonnepanelen.

Hoofdstuk 3 Leven

Ons Etten-leur gaat zich de komende jaren sterk maken voor:

- Een menswaardig bestaan voor iedereen
- Uitvoering AWBZ / WMO scherp in de gaten houden
- Jeugd moet alle kansen krijgen zich te ontplooiën en te ontwikkelen; geen bezuinigingen waar het onze jeugd betreft

Een menswaardig bestaan voor iedereen

Eenzaamheid is één van de sociale problemen van deze tijd en raakt veel mensen; jong en oud. Familie, de sociale omgeving, gemeentelijk welzijnswerk, en levensbeschouwelijke en religieuze organisaties kunnen helpen bij het herstellen of zo mogelijk opnieuw vormen van het eigen sociale netwerk. Er moet meer bekendheid worden gegeven aan de sociale wijkteams. Mensen moeten actief uit hun isolement worden gehaald.

Uitvoering AWBZ / WMO scherp in de gaten houden

De WMO⁷ biedt hulp en ondersteuning, bijvoorbeeld in het huishouden. Ook ondersteunt de WMO mantelzorgers die zich inzetten voor familie, vrienden of mensen in de buurt. Dat kan met materiële hulp, een financiële tegemoetkoming of respijtzorg (vervangende zorg zodat de mantelzorger even geen zorgplicht heeft). Ons Etten-Leur is wel van mening, dat er nog teveel mantelzorgers in de anonimiteit zitten. Kinderen die elke dag voor hun ouders klaar staan, of familieleden die elke dag ondersteuning geven maar die nog nooit professionele zorg hebben gevraagd. Of mantelzorgers die wel ondersteuning hebben via thuiszorg, maar alleen maar bekend zijn via het CAK en/of thuiszorg. Er zijn mantelzorgers bekend bij Hoom, waar ze ondersteuning krijgen door cursussen en hulp. Wij zouden graag zien dat de diverse betrokken partijen één meldpunt hebben waar de mantelzorger geregistreerd staat.

De gemeente bepaalt voor een groot deel zelf hoe ze de WMO uitvoert. Daarom hechten we grote waarde aan de mening van het WMO-adviesraad. Zij hebben ervaring, weten van de hoed en de rand. De WMO-adviesraad moet over elk voorstel waar de WMO betrekking op kan hebben een mening geven.

Een goede communicatie is een noodzaak bij Loket Elz. De medewerkers moeten proactief meedenken en zoeken naar oplossingen voor onze inwoners, in plaats van bij voorbaat nee verkopen omdat de hand op de knip gehouden moet worden. Er zijn grenzen aan de zelfredzaamheid en die moeten bewaakt worden. Om een voorbeeld te noemen: opgroeiende kinderen moeten we niet opzadelen met constante zorgplicht; een kind moet kind kunnen zijn.

Eén keer per jaar zou er een persoonlijk gesprek moeten plaatsvinden, om te bezien of de situatie is gewijzigd en er dus een gewijzigde indicatie moet komen. Die gesprekken moeten persoonlijk zijn en niet te zakelijk. Het liefst bij de mensen thuis.

Voor wat betreft de inkomenstoets voor de WMO: wij vinden dat niet alleen het netto-inkomen meegenomen moet worden maar ook andere factoren zoals inwonende kinderen, benodigde zorg en medicijnen.

⁷ Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Vrijwilligers moeten worden gestimuleerd om in contact te treden met een officiële instantie zoals Hoom of Surplus. Zo kunnen zij hulpbehoevenden meehelpen zelfstandig boodschappen te doen, of als **buddy** fungeren waarmee ouderen, mensen met een beperking en eenzamen geholpen kunnen worden. Er zouden niet teveel verschillende vrijwilligerspunten moeten zijn, maar wel **duidelijke** informatie over de weg erheen.

Ons Etten-Leur pleit voor uitbreiding van de routes van de **Buurtbus**, met name in Etten-Leur West en het buitengebied.

De **wijkzuster** is nog voor teveel mensen een onbekende. Zij zou meer gepromoot moeten worden, zodat zij zoveel mogelijk mensen kan bereiken.

AWBZ⁸

De mens en zijn zorgvraag moeten natuurlijk centraal staan, waar nodig met ondersteuning vanuit de gemeente. De gemeente moet de aanvrager in staat te stellen zo lang als mogelijk zelf de regie op de zorg te voeren. Hier hoort bij dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Maar de **kwaliteit van leven** en het welzijn van de mensen staat voorop.

De AWBZ verzekert **langdurige verzorging en verpleging** op onafhankelijke indicatie. Alle niet-zorgelementen (zoals wonen en verblijf en (maatschappelijke) begeleiding) verdwijnen uit de AWBZ. Een uitzondering wordt gemaakt voor de begeleiding die onlosmakelijk verbonden is met de 24-uurs zorg.

Wonen en verblijf betalen mensen zelf, ook als ze zorg nodig hebben. Dat maakt ook nieuwe combinaties van wonen en zorg op maat mogelijk. Begeleiding, welzijnswerk en participatie kunnen gemeenten goed organiseren. Zij leveren **maatwerk** aan mensen die ondersteuning nodig hebben om deel te nemen aan de samenleving. Mensen kiezen zelf wie de zorg verleent die past bij hun zorgvraag. Er vindt een kanteling plaats zodat de wensen en behoeften van mensen zelf centraal staan. Het PGB⁹ blijft op die manier bestaan als een trekkingsrecht in de AWBZ. Dit geldt voor mensen met een indicatie voor **intramurale zorg**. Als het gaat om de **extramurale zorg** dan geldt ook dat gemeenten de vrijheid moeten geven voor de keuze van een PGB. Mensen kunnen individueel hun zorgverleners kiezen. Hiermee wordt ook participatie in maatschappij, onderwijs en arbeid bevordert en komt de weg vrij voor kleinschalige vraaggestuurde zorginitiatieven.

Samenwerking is essentieel. Familie, vrienden en buurtgenoten zijn heel belangrijk voor het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren van mensen die zorg nodig hebben. Vrijwilligers, mantelzorg en professionele zorg dienen elkaar te versterken.

Ondersteuning van mantelzorgers dient meer prioriteit te krijgen. Mantelzorg en reguliere arbeid dienen beter op elkaar afgestemd te worden. Mensen met beperkingen hebben behoefte aan meer keuzemogelijkheden om in het dagelijks leven te kunnen blijven participeren. Ook daarom moet er meer bekendheid voor **Hoom** komen, voor ondersteuning van de mantelzorger.

Curatieve zorg

Wij willen zorg dicht bij huis, die afgestemd is op de individuele zorgbehoefte van de burger. Als dit niet voldoende is, moet er kwalitatief goede tweedelijns zorg beschikbaar zijn. Kwaliteit moet een meer leidend principe worden in de zorg.

Ons Etten-Leur wil dat er zorg is die tegemoetkomt aan de menselijke maat, het welzijn van de zorgvrager en verantwoordelijkheid van de professional.

⁸ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

⁹ Persoonsgebonden budget

Wijkverpleging is een onderdeel van de zorg in de eerste lijn. Ze werken in samenwerking met huisartsen en vormen onderdeel van hun praktijk.

De [wijkverpleegsters en -verplegers](#) binnen Etten-Leur doen het meer dan uitstekend en wij gaan ervan uit dat dit zo blijft.

Het is van belang dat eerstelijnszorgverleners ook buiten kantooruren reguliere zorg verlenen. Dit voorkomt veelal een beroep op de duurdere acute zorg en geeft mantelzorgers en vrijwilligers betere mogelijkheden om zorg en werk te combineren.

Voor goede en integrale zorg is [elektronische informatie-uitwisseling](#) tussen zorgverleners essentieel. Patiënten moeten zelf aan kunnen geven welke informatie wordt uitgewisseld. Zij zelf moeten de mogelijkheid krijgen om op een laagdrempelige manier hun informatie te downloaden of mee te nemen om zo onnodig dubbele diagnostiek te voorkomen. Bij deze informatie moeten patiënten uit kunnen gaan van een goed [privacybeleid](#).

Alle (grote) veranderingen brengen in het begin problemen met zich mee. Via diverse kanalen moet daarom bekendheid aan de wijkzuster en sociale wijkteams gegeven worden. Zoals via de media, gemeentelijke website, publicatieborden in wijken en wijkgebouwen, zorgcentra en huisartsenposten. We moeten, zeker in het begin van de kanteling, deze zaken scherp in de gaten houden. Zeker de cliënten voor lichtere vormen van AWBZ-zorg, die vanaf 1 januari 2015 naar de gemeenten gaan, of zorg vragen via de zorgverzekering. We moeten alert blijven dat er geen mensen buiten de boot vallen. De [regieassistent](#) kan de juiste indicatie volgens Ons Etten-Leur nooit alleen stellen. De perfecte mens bestaat niet. Een [controle](#) over de schouder van de regieassistent is een noodzaak. Een second opinion mogelijkheid moet er altijd zijn, zonder eerst een bezwaarschrift te moeten indienen.

Kwalitatieve zorg voor de medemens blijft voor Ons Etten-Leur het uitgangspunt.

Jeugd moet alle kansen krijgen zich te ontplooiën en te ontwikkelen. Dus geen bezuinigingen waar het onze jeugd betreft.

De hervorming van de [jeugdzorg](#), in de vorm van "het jeugdbos", is een goede zaak, maar [privacybescherming](#) blijft een aandachtspunt.

Het [Jongeren centrum](#) moet voor [alle jongeren](#) toegankelijk zijn. Het Jongeren centrum moet beter en breder worden gepromoot en gecommuniceerd, bijvoorbeeld via sportverenigingen en scholen. Ons Etten-Leur is verder van mening dat er niet bezuinigd mag worden op jongerenwerkers.

Alle kinderen moeten de kans krijgen om zich breed te ontwikkelen. Kinderen zouden geen verplichte keuzes hoeven te maken op jonge leeftijd.

Etten-Leurse ondernemers moeten worden gestimuleerd c.q. gefaciliteerd om Etten-Leur [bruisender](#) te maken voor de jeugd tussen 14-18 jaar.

Buitenschoolse opvang

Gemeentelijk is ingezet op kwalitatief zo sterk mogelijke voorschoolse voorzieningen die tenminste voldoen aan de eisen Wet kinderopvang en onderwijsinspectie. Ons Etten-Leur wil erop toezien dat dit laagdrempelig blijft ook financieel voor alle kinderen ondanks de dalende kinderopvangtoeslagen vanuit het Rijk c.q. de Belastingdienst.

[Kinderopvang](#) moet beter dan nu het geval is. Het moet beter aansluiten bij de school- en thuissituatie. Basisscholen moeten de ruimte krijgen om zelf buitenschoolse opvang aan te bieden, zodat het combineren van arbeid en zorg voor ouders makkelijker wordt gemaakt.

We willen brede [dagarrangementen](#) stimuleren met aandacht voor cultuur en sport voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

Voorkomen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen is belangrijk. Door te investeren in [voorschoolse activiteiten](#) wordt voorkomen dat al op jonge leeftijd achterstanden ontstaan. De gemeente moet zorgen dat er kwalitatief goede en voldoende opvang is zodat bijvoorbeeld taalachterstanden niet meer voorkomen.

Onderwijs

Wat Ons Etten-Leur betreft zou [diversiteit van leersystemen](#) op scholen mogen worden gestimuleerd, zodat ouders kunnen kiezen welke school het beste is voor hun kind. Als een gebrek aan tijd van leraren het probleem is vanwege administratieve rompslomp, dan zou daar iets op bedacht moeten worden.

Ons Etten-Leur is blij met de [Brede Scholen](#). De Brede School biedt extra ontwikkelingskansen voor kinderen. De kinderen brengen daar een groot deel van de dag door, mede door de buitenschoolse opvang. Na schooltijd worden sport- en cultuuractiviteiten en huiswerkbegeleiding aangeboden.

[Voorzieningen](#) kunnen richting toekomst door scholen [gedeeld](#) gaan worden en niet meer aan elke school apart worden verstrekt. Uiteraard voorzover dit redelijkerwijs mogelijk is (bijvoorbeeld mediatheek, computerlokalen etc).

In het basis- en voortgezet onderwijs moet naast de gebruikelijke zaken voortdurend [aandacht](#) zijn voor:

- alle vormen van verslaving;
- (anti)racisme;
- milieubesef.

[Milieueducatie](#) moet worden gestimuleerd, bijvoorbeeld door projecten op te starten in samenwerking met plaatselijke verenigingen, zoals de bijenvereniging.

Ook vroegtijdige [cultuureducatie](#) is belangrijk om bijvoorbeeld inzicht te krijgen in onze multiculturele samenleving, hetgeen leidt tot [wederzijds begrip](#) van elkaars normen en waarden. Daarbij kan het nodig zijn om de thuissituatie erbij te betrekken. [Diversiteit](#) maakt onze wereld interessanter en leuker.

Bij maatschappelijke zaken moet er altijd aandacht zijn voor de [actualiteit](#), maar ook voor [pesten](#) en de impact daarvan. Daarbij zouden we ook kunnen denken aan een meer projectmatige en schooloverstijgende aanpak.

Ons Etten-Leur is ook van mening dat er in het onderwijs meer aandacht besteed mag worden aan de [geschiedenis](#) en cultuur van [Etten-Leur](#). Van het ontstaan van het Paulushofje, waar komt de naam 'Nobelaer' vandaan, tot aan wie waren Adriaan van Bergen en Coen de Koning (Coen de Koning brug). Ook kent onze gemeente een aantal mooie musea die beter gepromoot zouden mogen worden.

Passend onderwijs

Kinderen met een handicap of gedragsproblemen hebben recht op een passende onderwijsplek. Vanaf 1 augustus 2014 moeten scholen een passende onderwijsplek geven aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarom gaan scholen per regio samenwerken.

Niet elke gewone school hoeft alle kinderen op te vangen. Kan een school geen passend onderwijs geven? Dan zoeken de scholen binnen het [samenwerkingsverband](#) een school

die dit wel biedt. Scholen kunnen zich [specialiseren](#) en onderling afspreken wie welke kinderen het beste onderwijs kan bieden. Het budget blijft wel helemaal beschikbaar, maar gaat voortaan rechtstreeks naar de samenwerkende scholen. Die zetten het geld zo doeltreffend mogelijk in.

Ons Etten-Leur is van mening dat je maar één keer de kans krijgt om passend onderwijs goed in te voeren. Als scholen met ouders zoeken naar een passende, voor het kind beste oplossing, moet kennis heel open worden gedeeld en moet er sprake zijn van wederzijds respect. Op die manier ziet Ons Etten-Leur deze verandering als een nieuwe kans en zeker niet als een bedreiging. Goede [communicatie](#) en voorlichting is ook hier een eerste vereiste.

In het onderwijs dient niet alleen voldoende aandacht te zijn voor lichamelijke opvoeding in het algemeen, maar ook voor zwemlessen, totdat minimaal zwemdiploma A is behaald. De gemeente dient ervoor te zorgen dat het [schoolzwemmen](#) voor de scholen betaalbaar en bereikbaar blijft. Zeker nu er de laatste jaren steeds meer open water is gekomen binnen de bebouwde kom.

In samenspraak met de 3 O's (ondernemers, onderwijs en overheid) kunnen [leer- en/of werkervaringstrajecten](#) een belangrijk middel zijn om te voorkomen dat jonge mensen in een neerwaartse spiraal terecht komen waardoor ze minder kans hebben op een baan.

Sport

Alle inwoners van Etten-Leur moeten de mogelijkheid hebben om te sporten. De volwassenen en zeker de ouderen moeten tot sportdeelname worden geactiveerd.

Ook jeugdsport en gehandicaptensport moeten worden gesubsidieerd. Ons Etten-Leur ziet het als gemeentelijke taak om dit te faciliteren, bijvoorbeeld in sportaccomodaties of op het gebied van vervoer.

[Vrijwilligerswerk](#) is op het gebied van sport van wezenlijk belang voor de continuïteit. Ook hier horen we steeds meer dat clubs zelfredzaam moeten zijn. Maar de mate van bereidheid van deze vrijwilligers geeft ook de kwetsbaarheid aan. Meer [waardering](#) voor vrijwilligers zou ook hier op zijn plaats zijn.

Cultuur

We zien cultuur als een [bindmiddel](#) voor onze samenleving. Plaatselijke kunstenaars kunnen betrokken worden bij de vormgeving van wijken en speelplaatsen, bijvoorbeeld maar niet uitsluitend door het plaatsen van kunstwerken.

[Nieuwe Nobelaer](#)

Tot een volksraadpleging zoals over nut en noodzaak van een Nieuwe Nobelaer is het helaas niet gekomen. St. Frans, Doornbos en Bibliotheek zitten allemaal onder één dak. Mocht de nieuwbouw Nieuwe Nobelaer er komen moet het niet willen concurreren met het Chassé. Ook moet Nieuwe Nobelaer financieel gezond blijven. Er moeten niet te veel concessies zijn, financieel gezien, om het plan te realiseren.

Transparante [subsidieverlening](#) in de vorm van projectensubsidies hebben nog steeds onze voorkeur. Kortom inzichtelijk en controleerbaar.

Toerisme

Voor uitbreiding op economisch gebied zien wij mogelijkheden voor toerisme, recreatie en horeca. [Vrije sluitingstijden](#), de mogelijkheid voor het plaatsen van [winterterrassen](#) en zoeken naar uitbreiding van één- en meerdaagse [evenementen](#). Ook hier kan de regionale samenwerking op haar waarde worden getoetst.

Etten-Leur moet regionaal c.q. landelijk beter op kaart worden gezet. Van Smartlappenfestival tot Havenfeest: alle evenementen en wetenswaardigheden over Etten-Leur verdienen meer aandacht.

Meer toerisme betekent ook meer [werkgelegenheid](#). Het vergunningenbeleid op dit gebied moet beter, bijvoorbeeld zodat er meer bed&breakfasts mogelijk worden gemaakt. Ook valt te denken aan vergunningen voor extra terrassen op de Markt. Bij het mogelijk afsluiten van de kop van de Markt kun je gezellige terrassen creëren, maar ook op het middenstuk met uitzicht op de mooie monumentale panden. Hierdoor kan de Markt gezelliger worden en meer uitstraling krijgen.

Recreatie

Ons Etten-Leur pleit voor uitbreiding van recreatiemogelijkheden bij de [Westpolderplas](#). Zo zouden er meer plaatsen voor campers mogen komen naast de zwemplas en het recreatiepark. Bij het [Trivium of Attelaken](#) zouden er overdekte [speelvoorzieningen](#) moeten komen voor jonge kinderen, zoals 'Joepie' of 'Bubbels'.

Wat Ons Etten-Leur betreft zouden er in het gebied rondom de [Leurse Haven](#) meer terrasjes en horeca mogen komen, of kleine winkeltjes, marktkraampjes met bijoutherieën bijvoorbeeld. Een en ander ter verhoging van de [sfeer](#) zodat mensen daar vaker en langer willen vertoeven.

De winkelgebieden moeten worden uitgebreid van 2 naar 3: Centrum Noord, [Centrum Midden](#), en Centrum Zuid. Dit zodat ieder deel tijdens speciale evenementen in zijn gebied meer ruimte krijgt om zijn [winkeltijden](#) te verruimen.

Wijken

Ons Etten-Leur is van mening dat de [budgetverantwoordelijkheid](#) van de wijkverenigingen mag worden uitgebreid. Dit moet kortere lijnen met de gemeente tot gevolg hebben. Tevens pleiten wij voor multifunctioneel gebruik van verenigingsgebouwen.

Er gaat veel gevraagd worden van [wijken en hun wijkverenigingen](#): het bijhouden van het groen in de wijk, het tegengaan van zwerfafval.

Bewoners hebben wensen en klachten, welke door de wijkverenigingen worden gehoord. Ons Etten-Leur streeft er naar dat deze punten ook daadwerkelijk terecht komen bij de gemeente. De wijkagenda is een goed voorbeeld voor zo'n contactmoment met de gemeente.

Hulp van [vrijwilligers](#) is in de wijken momenteel een groot probleem. Er is een tweeverdienerscultuur en de mensen hebben tegenwoordig simpelweg weinig tijd om aan diverse activiteiten in de wijk mee te werken. Daarom staat Ons Etten-Leur achter het plan 'Wijkgericht werken'. Een ander goed idee is het benoemen van zogenaamde 'buurtankers'; één bewoner in elk buurtje of stratenblok in een wijk die goede contacten heeft in zijn buurt en in staat is om in de betreffende buurt nieuwe vrijwilligers te werven. Dit in samenwerking met de wijkmanager. Er mag dan eventueel ook iets tegenover staan, bij wijze van gebaar.

Veiligheid

Ons Etten-Leur vindt dat er meer aandacht moet komen voor de signalering en bestrijding van **huiselijk geweld**, richting zowel kinderen als gehandicapten als senioren. Thans kan men in voorkomend geval terecht bij de gemeente tot 17:00 uur, of bij de politie. Er zou een **adviespunt** moeten komen voor de burgers waar iemand 24 uur per dag terecht kan voordat men de politie belt.

Senioren

Over ieder voorstel dat betrekking heeft op senioren zou een mening moeten worden geformuleerd door de **seniorenraad** en **WMO-adviesraad**, eventueel in samenspraak met de ouderenbonden.

Gelet op de nog steeds groeiende vergrijzing, is het belangrijk dat in elke wijk **accommodaties** behouden moeten blijven. Van belang is daarbij de toegankelijkheid voor de mindervalide medemens.

Wederzijds respect tussen jong en oud is van groot belang.

Door de vergrijzing is en zal er steeds meer behoefte zijn aan **zorg**. Tegelijkertijd wordt van iedereen meer zelfredzaamheid verwacht. Dit kan in voorkomend geval leiden tot vereenzaming, verwaarlozing en vervuiling van mensen die thuiszorg nodig hebben. Hier dienen we alert op te zijn (zie hieromtrent ook Hoofdstuk 3).

Onze senioren zijn vaak de mantelzorgers en de vrijwilligers van de buurt en steken hier veel tijd in. Zij zouden meer waardering moeten krijgen wat ons betreft.

Hoofdstuk 4 Werk en inkomen

Ons Etten-leur gaat zich de komende jaren sterk maken voor:

- Mensen een gevoel voor eigenwaarde laten houden door actieve deelname aan de maatschappij
- Passend werk voor iedereen
- Uitbreiding van het Formulierenteam

Mensen een gevoel voor eigenwaarde laten houden door actieve deelname aan de maatschappij

Door de stagnerende en verminderde economische groei valt het niet mee om iedereen zijn baan te laten behouden, of een nieuwe baan te bemachtigen.

Vanuit de gemeente is het [bevorderen van de samenwerking](#) tussen de drie O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid) een noodzaak. Deze 3 O's kunnen de werkgelegenheid stimuleren en bevorderen.

De gemeente is zelf ook een belangrijk werkgever. Ons Etten-Leur is van mening dat de gemeente het juiste [voorbeeld](#) moet geven als het gaat om werkgeverschap. Het personeelsbestand moet een weerspiegeling zijn van onze bevolkingsopbouw.

Bij werk en inkomen kunnen de [regionale samenwerkingsverbanden](#) (Regionale Meerjarenvisie Arbeidsmarktbeleid West-Brabant, Regionaal Economisch Actie Programma, Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid, uitvoering Nota Jeugdbeleid) hun bestaansrecht bewijzen.

Het staat allemaal mooi op papier, maar wat zijn concreet de [effecten](#)? Deze zijn naar onze mening nog niet steeds niet helder. Ook wat dit betreft zou een [vetorecht](#) voor onze gemeente van pas kunnen komen (zie ook hoofdstuk Bestuur en dienstverlening, pagina 4).

Vooralsnog kunnen nieuwe bedrijven opgevangen worden op de bestaande [bedrijventerreinen](#). Ons Etten-Leur is geen voorstander van zware industrie in Etten-Leur; dergelijke bedrijven kunnen worden gevestigd in bijvoorbeeld Moerdijk.

[Regionalisering van arbeidsplaatsen](#) is voor Ons Etten-Leur dan ook bespreekbaar. De gemeente moet voorwaardenscheppend handelen met als uitgangspunt de huidige kaders voor bedrijventerreinen.

Natuurlijk heeft vestiging van [arbeidsintensieve](#) bedrijven op de bedrijventerreinen de voorkeur boven minder arbeidsintensieve bedrijven in het kader van werkgelegenheid.

[Vakmanschap](#) moet worden gestimuleerd. Zo is er een tekort aan arbeidsplaatsen in de technische sector. Scholen moeten aansluiten op de arbeidsmarkt en de vraag op de arbeidsmarkt.

Keuzevrijheid voor kinderen en jongeren moet worden bevorderd en gestimuleerd. Hier is ook een belangrijke rol voor de ouders weggelegd.

Een maatschappelijke stage is te kort en te beperkt. De mogelijkheid van een "[Stageloket](#)" moet worden onderzocht. Dit moet een link worden tussen bedrijfsleven enerzijds en scholen c.q. jeugd anderzijds want dit kan en moet beter.

[Duurzaamheid en innovatie](#) zijn voor ons van groot belang. Duurzame energie zoals o.a. wind- en zonne-energie dienen ook als een economisch verrijkende factor gezien te worden.

Voor uitbreiding op economisch gebied zien wij mogelijkheden op het gebied van toerisme, recreatie en horeca. Wij pleiten voor [vrije sluitingstijden](#) en de mogelijkheid voor het plaatsen van [winterterrassen](#). Uitbreiding van één- en meerdaagse [evenementen](#). Mogelijkheden voor [zelfvoorzienende recreatie](#). Het blijft noodzakelijk de regionale samenwerking op haar waarde te toetsen.

De afgelopen jaren is fors bezuinigd op de rijksbijdrage [WSW](#)¹⁰, en met de inwerkingtreding van de Participatiewet wordt deze nog verder afgebouwd. De Participatiewet zal ingaan op 1 januari 2015. Toegang tot de WSW wordt dan onmogelijk. De negen in de WVS-groep¹¹ deelnemende gemeenten zijn met een herstructureringsopdracht bezig, om te komen tot een aanpassing van de WVS aan de kaders van de Participatiewet.

Ons Etten-Leur pleit ervoor dat de gemeente zorgt voor een [vervangende dagbesteding](#) voor de vrijkomende WVS-werkplaatsen.

Ons Etten-Leur is van mening dat de gemeente [activerend](#) moet optreden: iedereen aan de slag die het kan, meer banen voor jongeren, ook voor 55-plussers. Samen werken aan goede arbeidsverhoudingen, [solidariteit](#) tussen jong en oud, tussen wat werkt en wie niet meer kan werken.

[Ondernemers](#) moeten kansen krijgen door middel van voorrang bij het innovatiebeleid. Samen met de ondernemers moeten wij naar een '[groene economie](#)': een groene investeringsmaatschappij, extra investeren in Green Deals, duurzame energie, energiezuinige woningen en gebouwen.

Ondernemers zijn van groot belang voor de Nederlandse economie en maatschappij. Wij kiezen voor ontwikkeling en groei die in alle opzichten duurzaam en innovatief is. Er moet volop ruimte komen voor het opwekken van duurzame energie, op (inter)nationaal niveau en op kleine schaal. We moeten ook ons energieverbruik verminderen, door beter te bouwen, schoner te rijden en efficiënter te produceren. Van een ouderwetse economie die grondstoffen en goederen verbruikt, moeten we omschakelen naar een [kringlooeconomie](#) waarin grondstoffen en materialen worden bewaard en hergebruikt.

Wij zijn samen verantwoordelijk voor onze leefomgeving. Wij hopen dat de gemeente eraan kan bijdragen dat Nederland wordt omgevormd van een wegwerpeconomie tot een kringlooeconomie.

[Inkomen](#)

In Etten-Leur mogen we spreken van een goed inkomensbeleid.

Het uitgangspunt is dat men recht heeft op diverse [voorzieningen](#) als men onder de 120% [bijstandsnorm](#) valt. Dat zijn niet alleen mensen die afhankelijk zijn van de bijstanduitkering, maar ook mensen met een laag inkomen uit een dienstbetrekking. Wel is Ons Etten-Leur van mening dat [werk boven inkomen](#) gaat en er dus alles aan moet worden gedaan om mensen aan een baan te helpen.

Van het [werkplein](#) verwachten wij dat baanzoekenden menswaardig (niet als criminelen of kleuters) worden behandeld en naar passend werk worden begeleid. Werklozen en ook jongeren zonder voldoende onderwijspapieren zouden gestimuleerd moeten worden door om- en bijscholing, om bijvoorbeeld de weg naar de zorg te vinden, of een andere baan waar vraag naar is. Ook [scholing](#) zou een onderdeel van het werkplein kunnen zijn

¹⁰ Wet Sociale werkvoorziening

¹¹ Gemeenschappelijke Regeling werkvoorzieningsschap West Noord-Brabant

ongeacht de leeftijd van een werkzoekende. Ons Etten-Leur is tegen discriminatie en dus ook tegen leeftijdsdiscriminatie!

Als overbrugging naar een baan moet [vrijwilligerswerk](#) worden gestimuleerd en bevorderd. Actief blijven in het maatschappelijk leven is een groot goed. Maar er ligt een grens; het zou niet verplicht moeten worden. Verplicht vrijwilliger zijn op bijvoorbeeld het Anbarg werkt natuurlijk niet. Er moet gekeken worden waar ieders' hart ligt of waar iemand [affiniteit](#) mee heeft. Er zijn veel maatschappelijk nuttige activiteiten, waar uitkeringsgerechtigden aan aanwinst zouden zijn. Er moet echter voor gewaakt worden dat er geen misbruik wordt gemaakt van uitkeringsgerechtigden onder de noemer "vrijwilligers".

Uitbreiding van het Formulierenteam

Het [Formulierenteam](#) (Surplus) moet worden uitgebreid: één dag in de maand de wijk in, eventueel met tolken waar nodig en gewenst. [Sociale cohesie](#) in de wijken moet worden bevorderd.

Schuldhelpverlening

Schuldhelpverleningaansvragen moeten we snel ter hand nemen. Momenteel is er een [wachttijd](#) van maar liefst zes weken. Buiten de acute helpverlening moeten we deze mensen ook begeleiden en hen adviseren, zodat de schuldhelpaanvragers ook richting toekomst sterker in hun schoenen staan en minder snel in herhaling vallen. Goede, gepaste begeleiding is dus een vereiste. Bij herhaling moeten er strengere [maatregelen](#) genomen worden.

Ook in het kader van schuldhelpverlening kan het Formulierenteam van Surplus Welzijn een rol spelen.

Ze krijgen het de komende jaren drukker dus we moeten er op blijven letten dat de schuldhelpverlening goed blijft lopen.

Voor wat betreft het sociaal raadsliedenwerk van Surplus Welzijn aan de Kerkwerve: de mensen moeten daar nu actief naar toe. Ons Etten-Leur zou graag de drempel willen verlagen, bijvoorbeeld door die instantie meer naar de mensen toe te laten komen.

Minima

Etten-leur heeft een sociaal beleid. Ongeveer 200 huishoudens doen een beroep op de gemeentelijke schuldhelpverlening. Ongeveer 650 huishoudens maken gebruik van de bijzondere bijstand. Door de Regeling Maatschappelijke Participatie kunnen we het sociaal isolement voor een deel voorkomen.

Toch zullen we aandacht moeten blijven houden voor stille armoede. Niet iedereen die recht op hulp heeft vraagt dit aan.

Helaas is de [voedselbank](#) nog steeds nodig. Gelukkig zijn er behulpzame vrijwilligers, en zijn bedrijven en particulieren zo aardig om voedsel en huisvesting te doneren. De gemeente dient dit waar nodig te faciliteren. Voorts dient de gemeente, indien nodig, proactief mee te zoeken naar onderdak voor de voedselbank.

Ruim 380.000 kinderen¹² groeien in armoede op in Nederland en dat is meer dan jammer.

In Etten-Leur krijgen deze kinderen geld (participatiekosten) voor de uitvoering van een hobby, sport, extra geld richting brugklas, computer, en financiële steun voor vakantie activiteiten.

¹² Bron: rapport Armoedesignalement 2013

Ook de minima krijgen deze participatiemogelijkheid en deze kan worden gebruikt voor een computer, beoefening van een sport, de krant etcetera.
Met langdurigheidtoeslag, als men 36 maanden of langer van een laag inkomen moest leven, krijgt men rond de € 400 per jaar extra. Dit alles moet in stand worden gehouden, wat Ons Etten-Leur betreft.